

Ledelse i en Koronatid

Hva skjedde i norske skoler?

Skolelederkonferansen Skolen i digital utvikling

4. november 2020

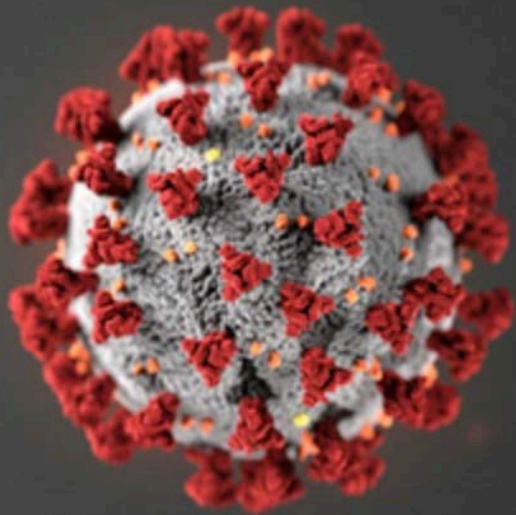
Carl F. Dons, NTNU

Forsvarte doktorgraden på video: Siri Wieberg Klausen disputerte 27.mars, i det som var den første heldigitale disputasen på Høgskolen i Innlandet. I tillegg til doktoranden ses disputasleder Morten Ørbeck og opponentene Marte Blikstad-Balas, Steinar Engelsen og Jørgen Klein. (Foto: Skjermdump fra Zoom/HINN)

– Krisen kommer til å endre skolen

At alle lærere i landet nå må bruke digitale læremidler kan føre til store endringer i skolen – også på lengre sikt.

Skolenes Koronatid – en forløpsfortelling

- Utbruddet
- I de tusen hjem
- Tilbakekomst

Ledelse mot en ny skolehverdag?

sitater fra NTNU studie «Ledelse i Covid 19»

Utbruddet

«På skolen gikk IKT-ansvarlig gjennom bruk av Teams med alle lærerne i fellestiden onsdag 11.3. Alle hadde med egen PC og det elementære i bruk av Teams ble gjennomgått samtidig som lærerne testet det ut. Torsdag 12.3 midt på dagen ble det bestemt at skolene skulle stenges, og fredag 13. mars var både elever og lærere i gang med undervisning på Teams og It's Learning»

Kriseledelse?

«Det er forventet at jeg som leder har kontroll over situasjonen så langt det lar seg gjøre. Det er viktig å framstå som enn trygg leder med oversikt over situasjonen.»

«Behov for å være langt tydeligere/bestemmende i avgjørelser, mindre rom for medbestemmelse - mer autoritær...»

I de tusen hjem

fra kriseledelse til lederstøtte

- mer individuelt arbeid og mindre faglig dialog/samarbeid
- mange skriftlige innleveringer
- noen brukte læreboka mer, andre brukte varierte digitale ressurser
- elevene brukte mindre tid til læringsarbeid enn vanlig
- lærerne brukte mer tid
- Lederne mener de har gitt lærerne god støtte i arbeid med undervisning
- Et flertall av lærerne oppgir å ha kontakt med skolens ledelse 1-2 ganger i uken
- Lærerne er enig i at ledelsen har lagt til rette for opplæring i bruk av digitale verktøy
- Samtidig viser studier at ledelsen ikke har klart å gi tilstrekkelig pedagogisk støtte

(Sandvik, 2020; Federici & Solbue Vika, 2020)

(Roe, Blikstad-Balas & Klette, 2020; Gilde, Thuen og Bolstad, 2020)

Læringsledelse

«Ledelse tettere på det som foregår på «gulvet»

«I skolen er det mange formelle og uformelle arenaer for samskapt læring. I forhold til eget lederskap, ønsker jeg å videreutvikle egen rolle i møte med andre der en snakker om og deler erfaringer/utfordringer. Disse formelle og uformelle arenaene bidrar til bevisste og ubevisste læringsprosesser i samspill med andre mennesker.»

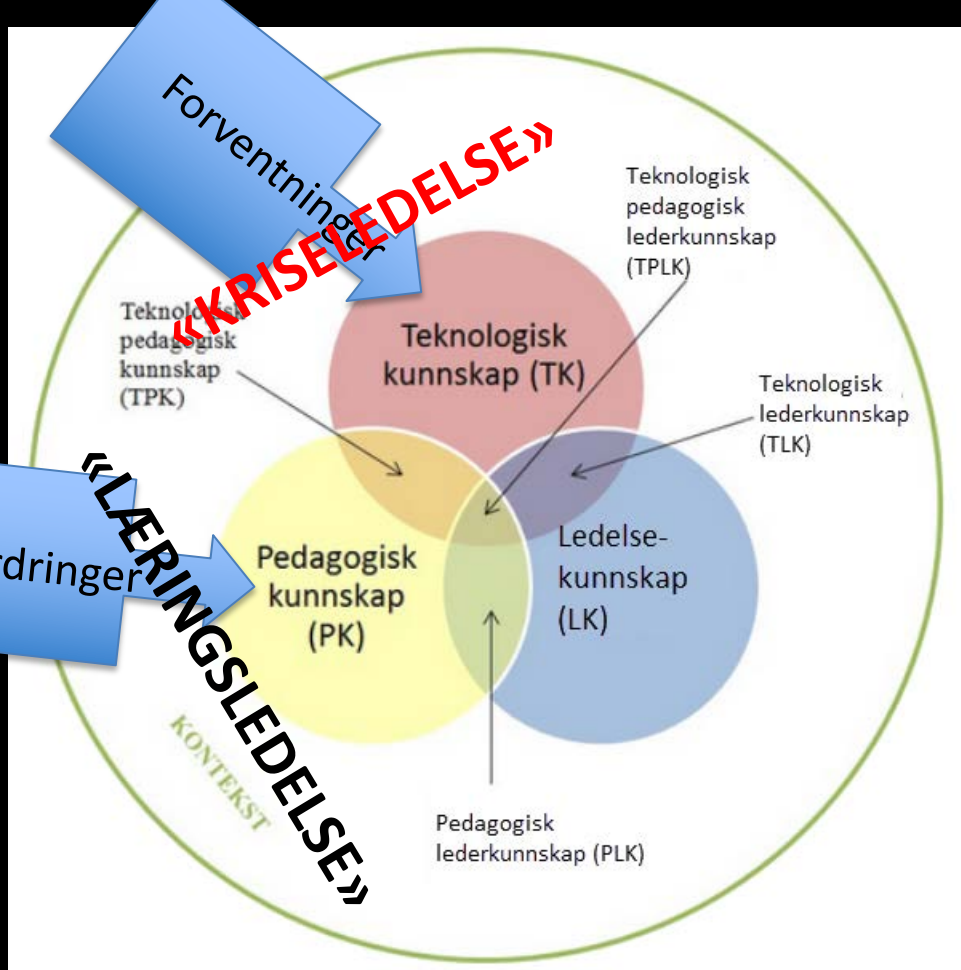
Tilbakekomst

«Et relativt velfungerende pedagogisk repertoar begynte å tynnes ut etter 6 uker»

(Fjørtoft, 2020)

«Å skulle lære seg å bruke digitale hjelpemidler under krisen er som å gå seg vill midt oppe på fjellet også skulle lære seg å bruke GPS for første gang.»

«Vi opplevde at økt arbeidspress gjorde det vanskelig å fokusere på noe annet enn planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen her og nå. Når det er sagt, har lærerne hatt en helt formidabel digital kompetanseheving. Dette merker vi at læreren er motivert til å ta med videre, noe som er helt i tråd med fagfornyelsen»

Ledelse i spenningsfelt

- mellom teknologi og forbedret pedagogisk praksis
- mellom tilpasning til nåværende praksis og det å utfordre gjeldende praksis

Å lede

profesjonelle læringsfelleskap

- sikre at elevene lærer
- skape en samarbeidskultur
- holde fokus på resultater
- holde fokus på systematisk samarbeid
- analysere og forbedre undervisning
- vurdere elevens læring
- diskutere og reflektere sammen

«Inkrementell»
vs
«fundamental
endring»

(Dufour 2004)

Ledelse mot en ny skolehverdag?

- Lærere har utviklet sitt digitale repertoar
- Skoleledere og lærere har fått nye erfaringer
- Økt beredskap for å møte ikke planlagt endring
- Økt grunnlag for refleksjon og ettertanke om målet for opplæringen og organisering av undervisning

«Prøve å snu noe vanskelig til et mulighetsrom» (Lin Marie Holvik,

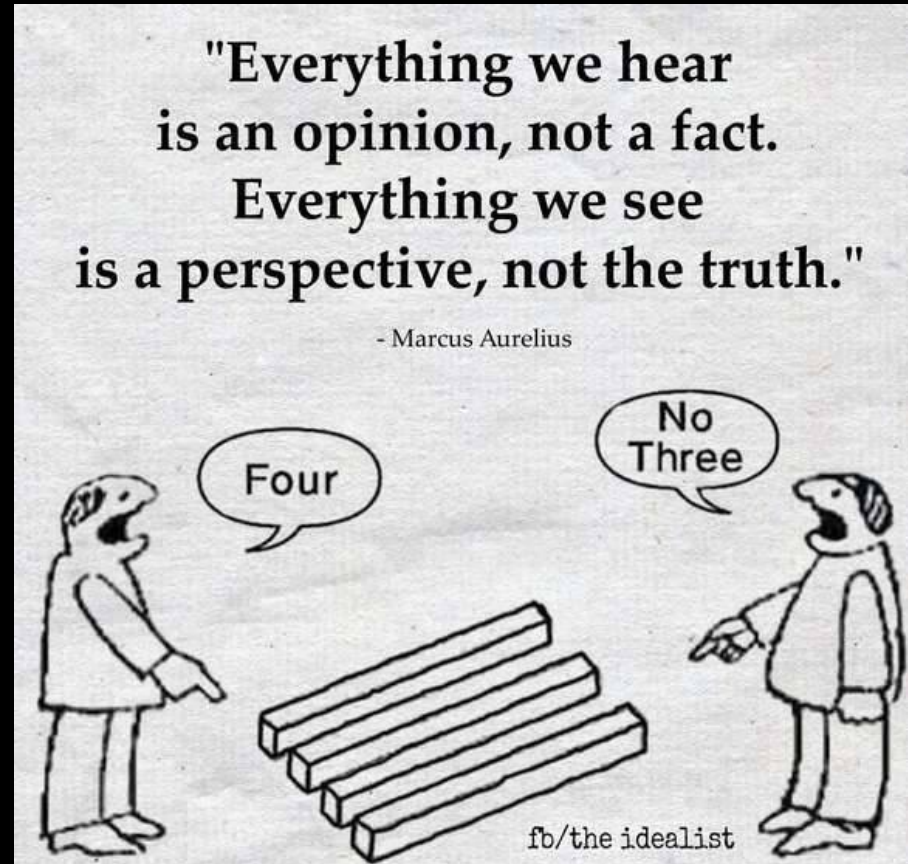
Thor Heyerdahl VG skole)

«Vi har avviket alt av utviklingsplaner i denne perioden, men har aldri utviklet oss mer sammen - i riktig retning. Medskapning, reflekterende møter, lærende nettverk, engasjement og motivasjon med et skremmende bakteppe (Covid-19) som katalysator, har gjort at vi i fellesskap har oppnådd større profesjonalitet og mer kunnskap - helt i tråd med ny fagplan.»

Kunnskapsgrunnlaget

Å gripe den fundamentale forskjell på
Griffel – Skrivebok tok 10 år (Carl Heath)

Å lede læring i forlengelse av
korona krever fokus på
praksisbasert kunnskap i møte
med forskningsbasert kunnskap
(les Krumsvik)

Referanser

Dons & Halvorsen (2020):

Ledelse og digitalisering. I: Dons, Nilsen og Skrøvset (red) *Ledelse innenfra*. Fagbokforlaget

Dons, Irgens og Skoglund (2020):

Koronakrisen som innovasjon i norsk skole. Bedre skole nr 3/20

Federici & Solbue Vika (2020)

Spørsmål til Skole-Norge

Analyser og resultater fra Utdanningsdirektoratet spørreundersøkelse til skoleledere, skoleeiere og lærere under korona-utbruddet 2020.

NIFU rapport

Gilde, Thuen og Bolstad (2020). *Hjemmeskolen under korona-pandemien – hva forskningen kan fortelle*. Bedre skole nr. 3/20

Olsen Fjørtoft (2020)

Nær og fjern. Læreres erfaringer med digital hjemmeskole våren 2020. SINTEF rapport

Roe, Blikstad-Balas og Klette (2020)

Hjemmeundervisning under Korona

<https://www.uv.uio.no/ils/om/aktuelt/aktuelle-saker/2020/hjemmeskole-under-korona-de-minste-elevene-hadde-m.html>

Sandvik (2020)

Slik gikk det med den digitale hjemmeundervisningen

<https://khrono.no/slik-gikk-det-med-den-digitale-undervisningen-i-skolen/507070>

Wieberg Klausen (2020): *Fra kritt til programmering: En kritisk diskursanalyse av begrepet digitale ferdigheter i norsk utdanningspolitikk og i norsk videregående opplæring*. Høgskolen i Innlandet,

<https://forskning.no/hogskolen-i-innlandet-innovasjon-partner/krisen-kommer-til-a-endre-skolen/1663742>